

DEPUTÁCIÓ DÓCBÓL

Küldöttség jött Dócból: írjuk meg az újságban, hogy megint kitoltak az asszonyokkal.

Négyen-öten az első fűttszóra összejönnek az egyik háznál, és olyan egybehangzó pontossággal adják elő panaszukat, hogy az idegennék két gondolata támadhat: vagy igaz szóról-szóra a beszéd — vagy alaposan összebeszéltek.

Az történt, hogy tizenegy dóci asszony fölmondott a sándorfalvi Rózsa Ferenc Szövetkezetnek. A fölmondás így szól: Ha nem Ács Pál lesz újra a brigádvezető, akkor nem mennek többet dolgozni.

— Miért éppen Ács Pál?

— Mert az beírja a munkát. A másik pedig nem írja be. Vagy nem úgy írja be.

Ebből az egyszerű körülményből az következik — mondják tovább —, hogy egész évben kétszer kerestek ezer forintot egy hónapban, mások csak nyolc-kilencszázat. A falubeliek pedig háromezret. Hol itt az igazság?

Dóc az Dóc, de a falu Sándorfalva. Azt a történelmi időt idézi a szóhasználat, amikor Dóc még nem volt falu. Mostani baja is innen származik.

— Gyarmata voltunk a falunak. Csak édegetni tudtunk, keresni nem. Mindig a legrosszabb munkába tettek bennünket. Azt mondták a múltkor is, hogy csináljuk a melegágyakat. Halljuk egyszer csak, hogy a sándorfalviak valóban csinálják, mi meg itthon maradtunk.

— Minket se szeretnek a falusiak, mi se szeretünk velük dolgozni. Csúfolnak bennünket. Külön bandában voltunk mindig. Volt egy közös vízhordó, eltiltották tőlünk. Volt egy asszony, aki át-átjárt beszélgetni, ha ráért. Őt is eltiltották.

— Jön utánunk a brigádvezető felesége, rúgdosta a földet: rosszul kapálnak a dóciak, nem hiszem, hogy átveszi az uram.

— Miért nem mondták neki, hogy brigádvezetőből egy is elég, különben sem családi funkció?

— Nem lehetett annak szólni. Ő volt az atyáisten.

— És most?

— Megyünk Forráskútra. Jön a busz értünk, ott dolgozunk. Szeretnénk egyszer végre tisztességesen felöltözni munkánk után.

Azt mondják az asszonyok, ha nagyon jó keresetet ígértek, akkor került szóba a negyven forint egy napra — de azt se kap-

ták meg. Utána lehetne nézni a papírok között, de azok biztosan jók. Egyetlen bérelszámoló nem kockáztatja meg, hogy másképpen számoljon, mint ahogy a papírt beadják neki. Hogy jól mért a brigádvezető vagy nem, az pedig nem deríthető ki az én eszközeimmel.

Titokban irigylem azt az embert, akiért egyszerre tizenegy asszony kardoskodik. Rettenetesen bánt viszont, hogy most volt a közgyűlés, és erről a gondról egy szó nem esett.

Ahogy a szakma becsülete kívánja, megyek a „faluba”, a szövetkezet elnökéhez.

— Nem értem az asszonyokat. Most Ács Pált kérik mindenképpen. Meg tudnám mutatni azt a levelet magának, amelyikben ugyanezek az asszonyok kérik, nem is kérik, hanem követelik, váltsam le Ács Pált a brigádvezetőségről. Mert azelőtt valóban ő volt a dóci brigád vezetője.

Váratlan fordulat.

— En azért is sajnálom őket nagyon, mert Dócban kezdtem az agronómusságot. Közel áll hozzám az a falu. De két héttel ezelőtt megegyeztünk mindenben, utána pedig jön az ultimátum. Vagy Ács Pál, vagy megyünk a térszóból!

— Van lappangó ellentét a két falu között?

— Kérdezze meg a sándorfalvi asszonyokat! Nem győzi hallgatni.

Egyet kérdeztem közülük szőlőnyitáskor: hogyan dolgoztak a dóciak?

— Úgy mint mi. Becsületesen.

Ők is ezt mondják.

Beszélgetés közben kiderül, hogy a szövetkezetnek egyáltalán nem öröm, hogy itt van ez a tizenegy asszony. Ha vetni akarnak mondjuk negyven hold paprikát, abból ötöt oda kéne vetni, a többit ide. Nehezíti a szállítást, a növényvédelmet, a szervezést, mindent. Különben is luxus ennyi ember után külön brigádvezetőt fizetni.

Ezt is meg lehet érteni.

— Az asszonyok panasza: kevesebbet keresnek, mint a falubeliek. Ugyanazért a munkáért. Másképpen fog a ceruza.

Az elnök nem tagadja, főnállhat ennek is a lehetősége. De mond egy sor példát. Hatra kimegy az autó az asszonyokért, hétre érnek ide. Addig a falubeliek leszednek tíz mázsa barackot, osztályozzák is. A gyümölcs megy a MEK-hez, ők meg mennek kapálni. Együtt

kapálnak, de nem egyformán keresnek. Jogos? Jogos. Vagy: eljönnek reggel, délelőtt megáznak. Hazavisszük őket, mert vi-
zes ruhában nem dolgozhatnak. 11-kor kisüt a nap, ők maradnak otthon — hogy 'is jöhetnének be? —, a sándorfalviak viszont veszik a kapát, kimennek újra. Azt se tehetem, hogy maradjanak ők is otthon, nehogy többet keressenek.

Egyre cifrább a dolog. Az asszonyok bebizonyították, hogy rosszabbul keresnek, az elnök viszont józan számítással igazolja, hogy nem is lehet másképp.

Hátha mégis.

Dós területének egyik fele a sándorfalvi térsz. Van ugyan dóci térsz is, de az más. Egy-másba ékelődnek a területek, kölcsönösen bosszantja ez mind-egyiket, de így van. Sándorfalva külterjesen műveli, mert neki messze van. A Virágzóhoz nagyon is közel van, de nem az övé.

Ebből fakad az a kellemetlen körülmény, hogy százszor is elmondjuk, lehetőleg otthon keressenek és kapjanak munkát az asszonyok, mert a családok gondja is az övék, de rákényszerítjük mégis őket, hogy járjanak inkább Forráskútra. Szövetkezet tagokból legyenek idegen szövetkezet bizonytalansággal övezett alkalmazottai.

Összebékítési lehetőséget azért nem tudunk találni, mert Sándorfalván hiányzik az az ember, aki egy nyelven tud beszélni a dóci asszonyokkal. Olyan kellett volna, aki elkerüli az igazságtalanságnak még a látszatát is, és vizályok szítása helyett munkára és egyetértésre tud ösztönözni. Eddig ez az ember vagy nem került elő, vagy nem jutott szóhoz. Mit lehet akkor tenni?

Lépegetni kezdünk a sakktáblán. Legyen ez a tizenegy asszony ne a Rózsa Ferenc, hanem a dóci Virágzó Térsz tagja. Ellenlépés: Nem lehet, mert a Virágzónak nem kell. A saját tagjaival is nehezen bír, mert kevés a földje. Lóugrás: Adják át a beékelt területeket is az asszonyokkal!

Matt. Elméletben a játszma meg van nyerve.

Soha jobb alkalom nem kínálkozott még az elnök által is átkozott helyzetnek nevezett, és szövetkezetpolitikai szempontból nagyon kellemetlen körülménynek az egyenesbe hozásához, mint a mostani. Éppen egyesülőlőfélben vannak a sándorfalvi szövetkezetek. A „birtokot” úgyis rendezni kell, rendezzék vele végre az asszonyok dolgát is. De ne menjenek Forráskútra! A család itthon várja őket.

HORVÁTH DEZSŐ

Simai
Mihály

VIADAL

Alcázod homlokodat zöldláng-
ággal

égig-szerelmes levélle!

Dörögnek az égáji ágyúk

Hozzádsimul a kendő

azt mondja vérrel

Ki küldött ide fiú?

Mit akarsz fiú?

Viaskodok a véglegességgel

Oldalán bátya hét sárkányfej

lángot fuvalló idő-dög

Mögötted csak a tölgyes amit a homály
estéli tüzeisége lődöz

Miféle viadal ez fiú?

Ki kötöz be ha vérezve vérrel?

Eh úgyis letépek minden kötést

leszakítom az ágakat

a hegy tetején

ketten leszünk a Véglegességgel

UTAZÁS

Fák fölverekszik magukat
a dombra Két sor óriás
napraforgótányér csap össze
Tanyácska fehérlék Fölötté
hujjogát egy akác

Sásköszörülte tó Füzek
Forgó ág Gyümölcszédület
Es az az eke ahogy kiszántja
csikorgó emlékeimet

A csattogás emeletén
rendülve állok Hallgatom
elzúg a nagy fehér sörén
s nincs táltosom
nincs táltosom

CSIKÓEMLÉK

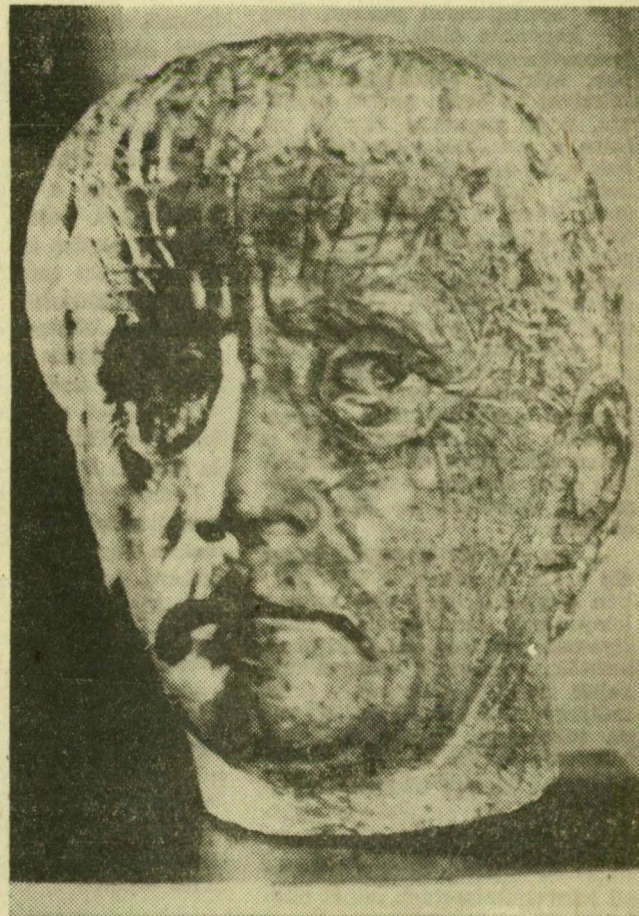
háború kiscsikója csatangolok anyám
nélkül szelidített géppuskahevederek
fölkantároznak
esörömpölnek utánam háború
elvadult csikója fapapuccsal
patkolt löporfűstöt szaglászó
kiscsikó átsatangolok a félholt
laktanyaudvaron rom-virradatban
klinikai-dög-aknák
klinikai-dög-kézigránátok
mezejére csatangolok szökkenek lövész-
árkokon át kirajzolódik a gyulai
égre szügy-sziluettem
a szögesdrótot széthasító

Illyés Gyula

Németh László

Önarckép